

Plutark: Om Perikles' baggrund og evner som taler

5 Den græske forfatter, Plutark (ca. 45-120 e.Kr.) skrev en række biografier om store græske og romerske personligheder. En af biografierne omhandler Perikles – Athens politiske leder under det, der blev anset for demokratiets blomstringstid.

Perikles tilhørte fylen Akamantis og demen Cholargos og var både på fædrenes og mødrenes side af den fornemste familie og slægt. [...]

10 Perikles [...] havde, efter hvad der siges, ikke blot et fornemt sind og en værdig tale, der var fri for vulgær og snu behagesyge, men imponerede også alle mennesker ved et alvorligt ansigt, som ikke lod sig forlede til latter, en rolig gang, et beskedent foldekast¹, der ikke under talen forstyrredes af nogen affekt, en behersket stemme og alt i samme stil. [...]

15 Som ung mand vogtede Perikles sig afgjort for at optræde som politiker; han syntes nemlig også at have en lighed med tyrannen Peisistratos² i sit ydre, og meget gamle folk var forbavsende over ligheden med hensyn til hans velklingende stemme og hans flydende og hurtige konversation. Da han desuden var rig og af en fornem slægt og havde venner blandt de mest for-
mående mænd, var han bange for at blive landsforvist ved ostrakismen³ og gav sig ikke af med politik, men viste sig under felttogene som en tapper og dristig mand. [...]

20 Idet han fremdeles afstemte sin tale ligesom et instrument, således at den passede til hans levevis og overlegenhed, spillede han ved mange lejligheder på Anaxagoras, idet han ligesom gav sin talekunst et naturvidenskabeligt anstrøg.⁴ Derved [...] ragede han langt op over alle. Det skal også have skaffet ham hans bekendte tilnavn; dog siger nogle, at det skyldtes de kunstværker, hvormed han forskønnede byen; andre mener, at han på grund af sin magt som politiker og hærfører blev kaldt den olympiske, og det er slet ikke usandsynligt, at hans berømmelse skyldtes alle hans mange forskellige egenskaber. Men komedierne af den tids digtere, der både i alvor og i spøg tit har ytret sig om ham, viser, at han dog mest har fået tilnavnet på grund af sin veltalenhed; de siger at han "tordnede" og "lyned", når han talte til folket, og at han "i sin tunge bar en mægtig tordenkile."⁵ Der anføres også en spøgefuldt udtalelse af Thukydid, Melesias' søn,⁶ om Perikles' dygtighed. Thukydid tilhørte nemlig det konservative parti og var i lang tid
30 Perikles' politiske modstander, og da lakedæmoniernes⁷ konge Archidamos spurgte ham, om han selv eller Perikles var dygtigst i brydning, svarede han: "Når jeg har kastet ham i brydning, påstår han, at han ikke er faldet, og han går af med sejren og har tilskuerne på sin side."

35 Plutark *Vit. Per.* 3, 5, 7, 8. Overs. K. Hude: *Levnedbeskrivelser af Plutarch*, bind. 3, Kbh. (1932)

¹ Grækerne bar yderst en løsthængende, folderig klædning.

² Peisistratos: Enehersker i Athen fra 561-527 f.Kr.

³ Ostrakismen: Praksis i Athen, hvormed man ved afstemning landsforviste borgere, der mentes at have forbrudt sig mod staten.

⁴ Anaxagoras (ca. 500-428 f.Kr.) var en samtidens såkaldte naturfilosoffer, der fremsatte teorier om naturens fænomener og virkemåde.

⁵ Aristofanes' skuespil 'Acharnerne'

⁶ Politikeren Thukydid, historieskriveren Thukydid's far hed derimod Oloros

⁷ Dvs. spartanernes